

SLFRS 16

AAT අදියර III FAR - මූල්‍ය වාර්තාකරණය

සිංදීප ජයසේකර

ACA, B.Sc. (Accounting) Sp. Hons., ACMA (SL), SAT, CIMA Passed Finalist,
Reading for MBA (PIM), CA and CIMA Prize Winner

JMC Jayasekera Management Centre (Pvt) Ltd
Pioneers in Professional Education

65/2A, Sir Chittampalam A Gardiner Mawatha, Colombo 02 | T: +94 112 430451 | E: info@jmc.lk | F: +94 115 377917

1

Sandeepa Jayasekera - JMC

AAT නෙවෙහි අදියර මූල්‍ය වාර්තාකරණය

aat
SRI LANKA

JMC ජයසේකර කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය **Estd. 1972**
JAYASEKERA MANAGEMENT CENTRE (PVT) LTD

Sandeepa Jayasekera

B.Sc. (Acct.) Hons. Gold Medal Winner, ACA, SAT, ACMA (UK), CGMA (UK), CA Prize Winner for AFR subject in Strategic Level II, CA First in Order of Merit Prize Winner in CAB II Level, CIMA Strategic Level Aggregate Prize Winner, Reading for MBA (PIM-SJP).

1

SLFRS 16 - කල්බදු පළමු කොටස SLFRS 16 – Leases Part 01

2

මේ ඉන්නේ කවිඳු

කවිඳුට කාරෙකක් ඕනි

කවිඳු බලන කාරෙක එක රු. මිලියන 20යි

හැබැයි කවිඳු අතේ තියෙන්නේ රු මිලියන 5ක් විතරයි

Sandeepa Jayasekera - JMC

3

3

කවිඳුට කාරෙක ගන්න විදි 03ක් තිබ්බා

ඉතුරු කරලා

ඉතුරු කරලා කාරෙක ගන්න සෑහෙන කාලයක් යයි

ණයක් අරන්

ඉතුරු කරන තරම් කාලෙ ගියේ නැතත් බැංකු ණය ටිකක් කල් යනවා, ඇපකාරයේ නොයන්නයි, එක එක ලියවිලි දෙන්නයි වගේ කරදර වැඩියි

කල්බද්දට

කල්බද්දට ගන්න එක නම් ඉක්මන්, ලියවිලිත් අඩුයි

Sandeepa Jayaseke

4

4

කවිඳු LB Finance එකට ගිහින්න
කාරෙක කල්බදු පහසුකමක් ඉල්ලුවා

LB Finance එක කිව්වා ඉතිරි
රු මිලියන 15 එයාල වාහන සේල්
එකට දෙන්නම් කියලා
හැබැයි අවුරුදු 5කින් රු මිලියන 15
ගෙවන්න කිව්වා 10%ක පොළියකුත්
එක්ක

බලන්න ගියාම මේකත් ණයක් නේ
සල්ලි වලින් දෙන්න කැවු වාහනේට ගෙවපු

ඒ නිසා අවුරුදු 05 යනකන් වාහනේ
අයිතිය LB Finance එකේ නමට
නියෝග ඔහි කිව්වා
අයිතිය LB Finance එකට හිඬබට
කවිඳුට පාවිච්චි කරන්න පුළුවන්
හැබැයි කවිඳු ගෙව්වේ නැති වුණොත්
LB Finance එකෙන් ඇවිත් එයාලා
ගාව නියත යතුර පාවිච්චි කරලා
වාහනේ උස්සනවා

ඔක්කොම ගෙවලා ඉවර වුණාම කවිඳුගේ නමට වාහනේ හරවා ගන්න
පුළුවන්
කවිඳු කැමති වෙලා වාහනේ ගන්නා

කවඳු අවුරුදු 05 ඉවර වෙද්දී රු මිලියන 20ක් ගෙවලා තිබ්බා

වැඩිපුර ගෙවලා තිබ්බ රු මිලියන 05 කල්බදු පොළිය

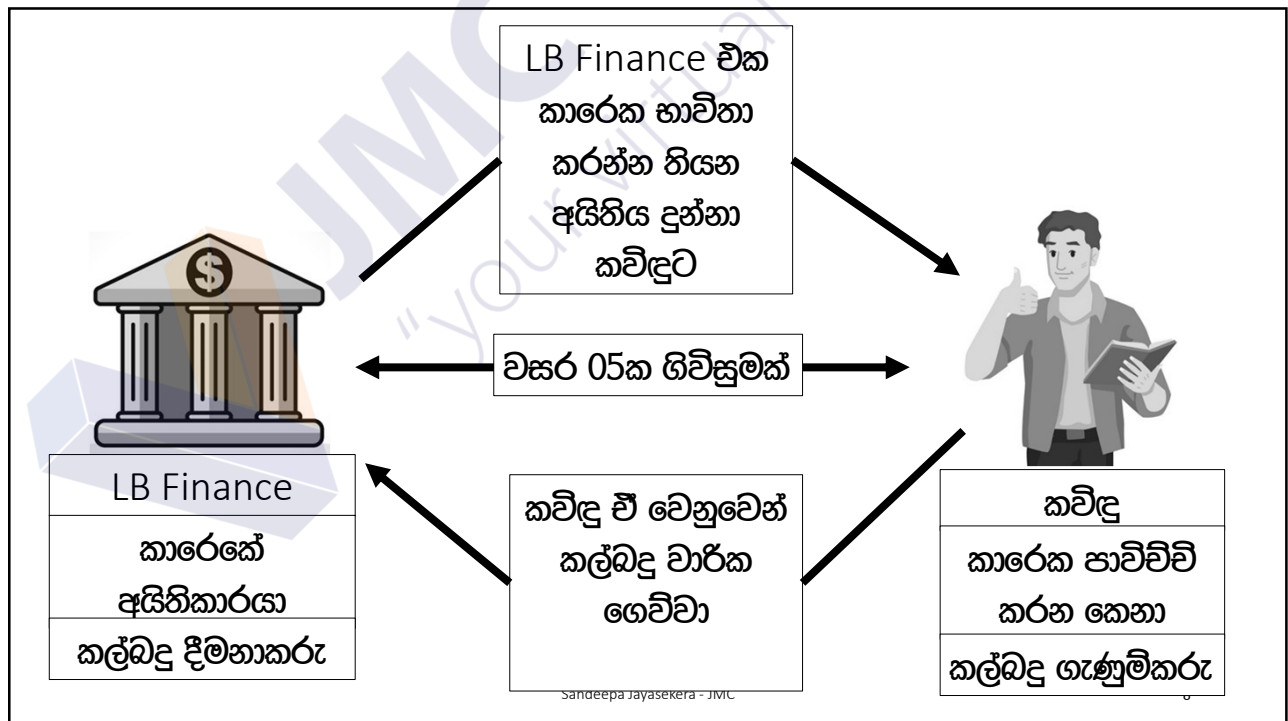

ගිවිසුමේ හැටියට ඔක්කොම ගෙව්වට පස්සේ කවඳුට කාරෙකේ අයිතියත් ආවා

Sandeepe Jayasekera - JMC

7

7

8

මේ ඉන්නේ විජිති
එයා මේ දවස් වල ගෙයක් කුලියට ගන්න
නොයනවා

මේ ඉන්නේ ගලුන
එයා මේ ගෙදර කුලියට
දෙන්න ඉන්නේ

Sandeepa Jayasekera - JMC 9

9

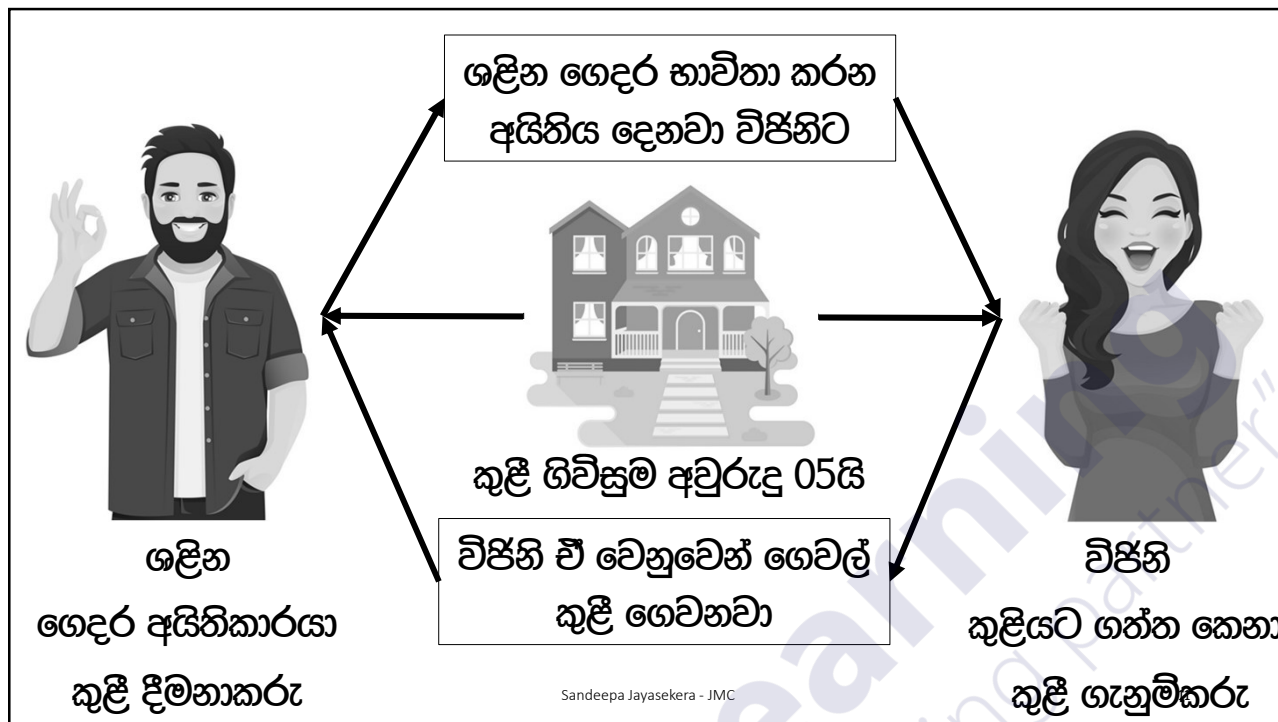
ගලුන කැමති වෙනවා ගෙදර විජිතිට
කුලියට දෙන්න

ගලුනයි විජිනියි ගෙවල් කුලී ගිවිසුමක්
අත්සන් කරනවා!

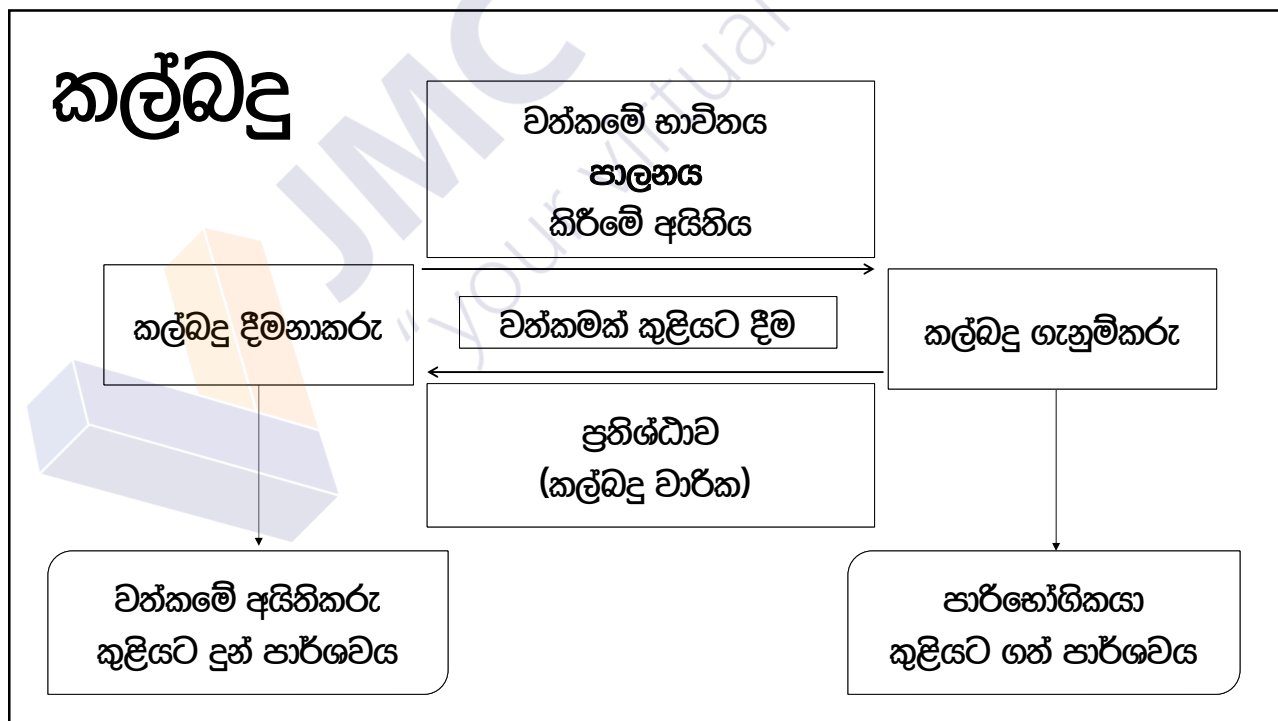

Sandeepa Jayasekera - JMC 10

10

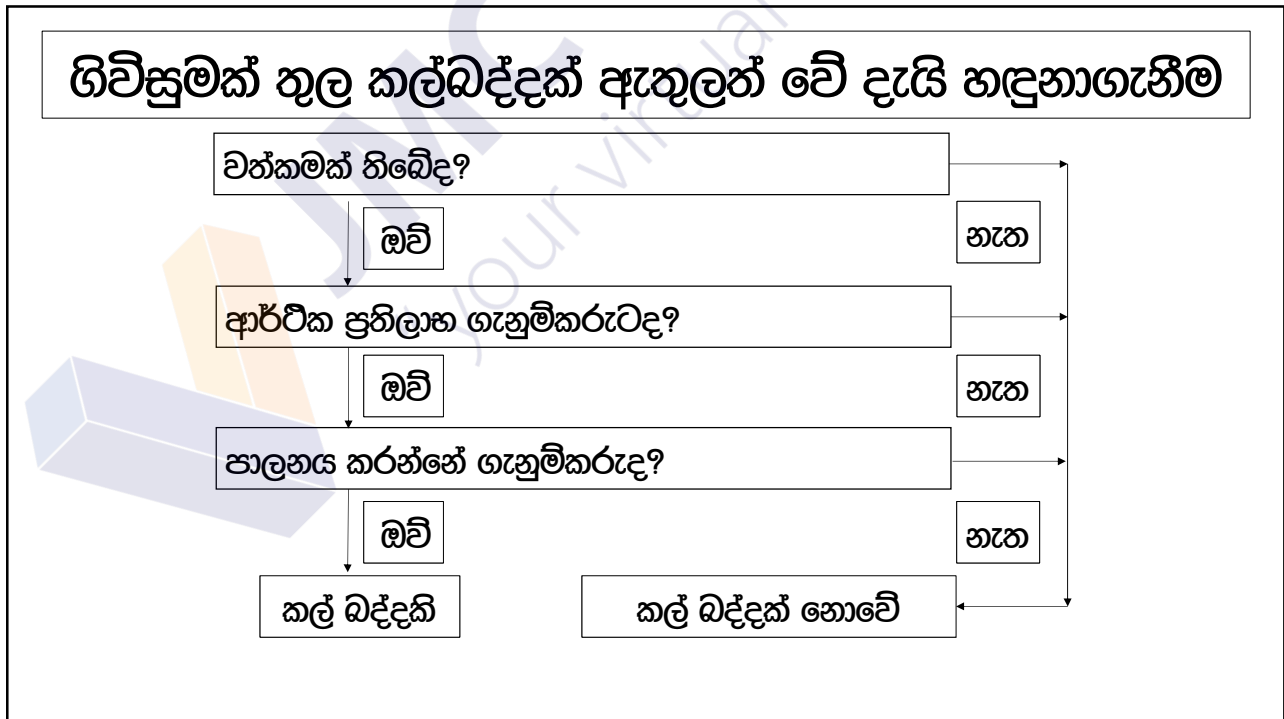
11

12

කල්බදු ගිණුම්කරණය
පියවර 01
ගිවිසුමක් තුළ කල්බද්දක් ඇතුළත් වේ දැයි හඳුනාගැනීම

13

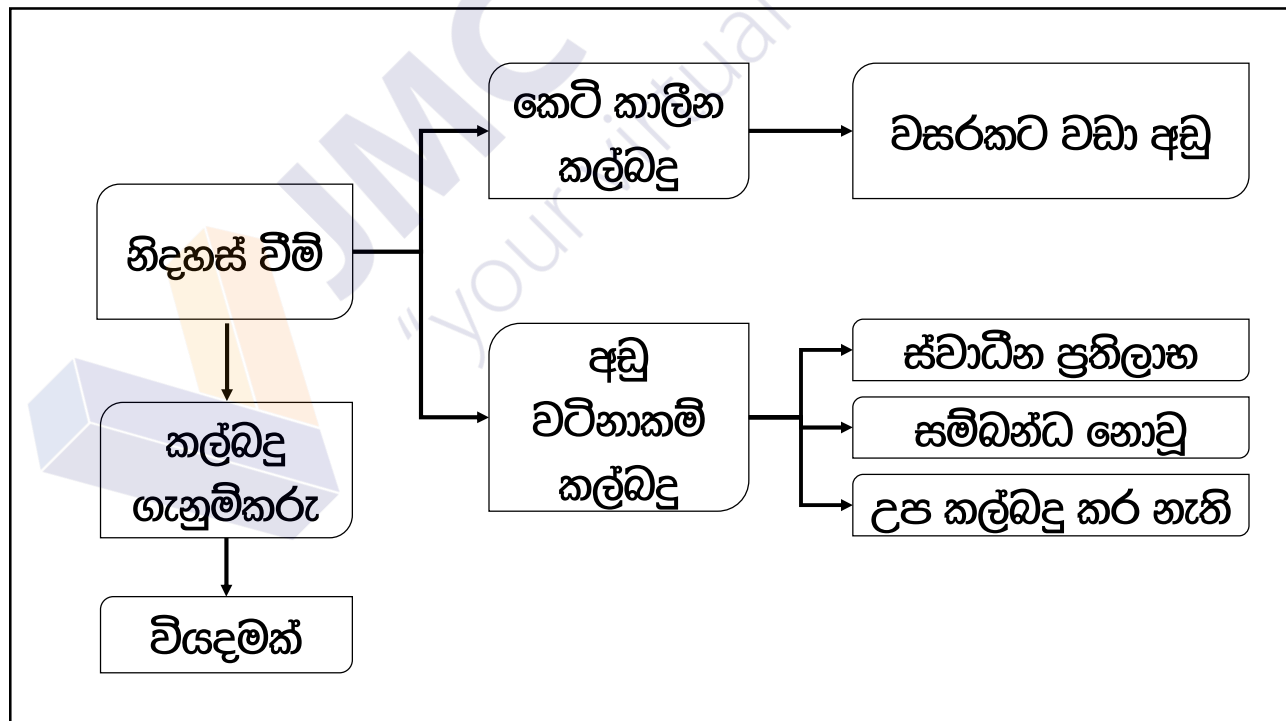

14

කල්බදු ගිණුම්කරණය
පියවර 02
නිදහස් වීමි -
කල්බදු ගිණුම්කරණය නොකර සිටිය හැකි අවස්ථා

15

16

උප කල්බදු කරනවා කියන්නේ?

17

17

ප්‍රශ්න 01

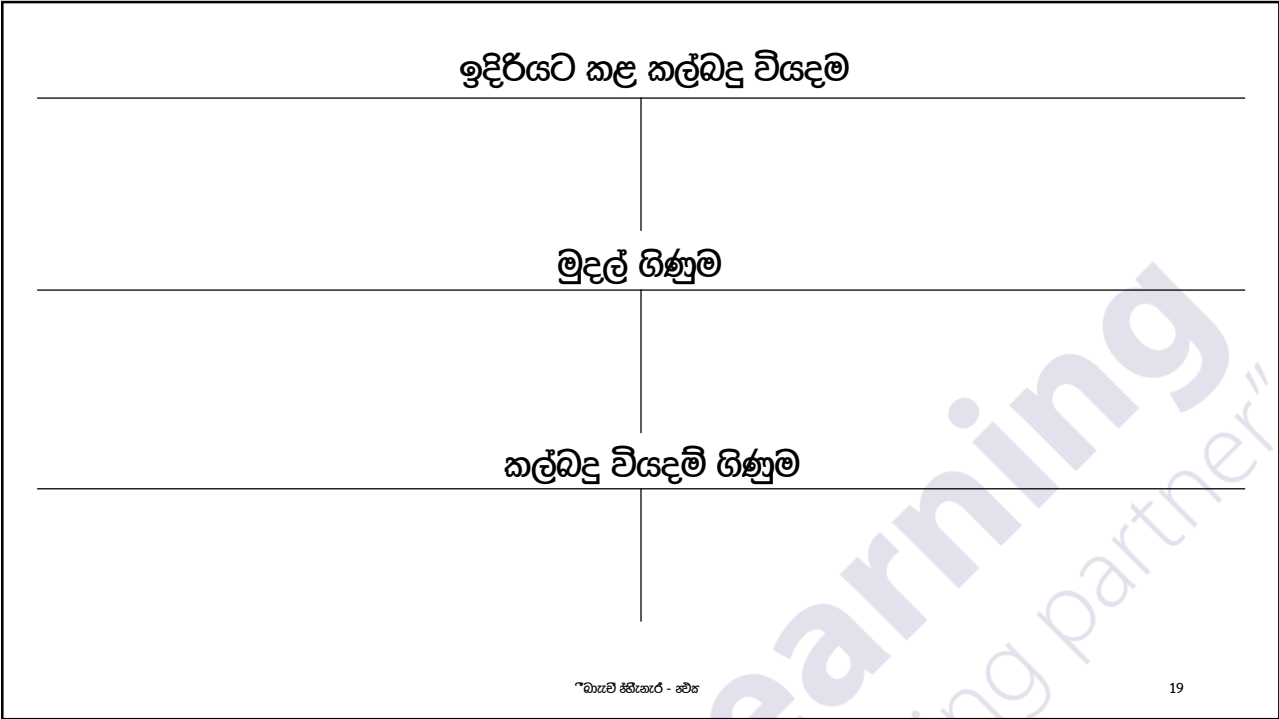
නාමල් සමාගම 20X1/01/01 ඡායා පිටපත් යන්ත්‍රයක් මාස 08 කාලයක් සඳහා කල්බදු පදනමක් යටතේ ලබා ගන්නා ලදී.

සමස්ත කල්බදු වියදම රු.80,000 ක් වූ අතර ඒ ගිවිසුමට ච්ඡේදන දිනයේදීම ගෙවා හිම කරන ලදී.

ගිණුම් වර්ෂය 20X1/03/31 අවසන් වන්නේ නම් ගිණුම් සටහන් දක්වන්න.

18

18

19

ප්‍රශ්න 02

ඩිල්කි සමාගමේ කල්බදු ගිවිසුම් යටතේ පහත වත්කම් ලබාගෙන ඇත වී අතුරින් අඩු වටිනාකම් කල්බදු හඳුනාගන්න.

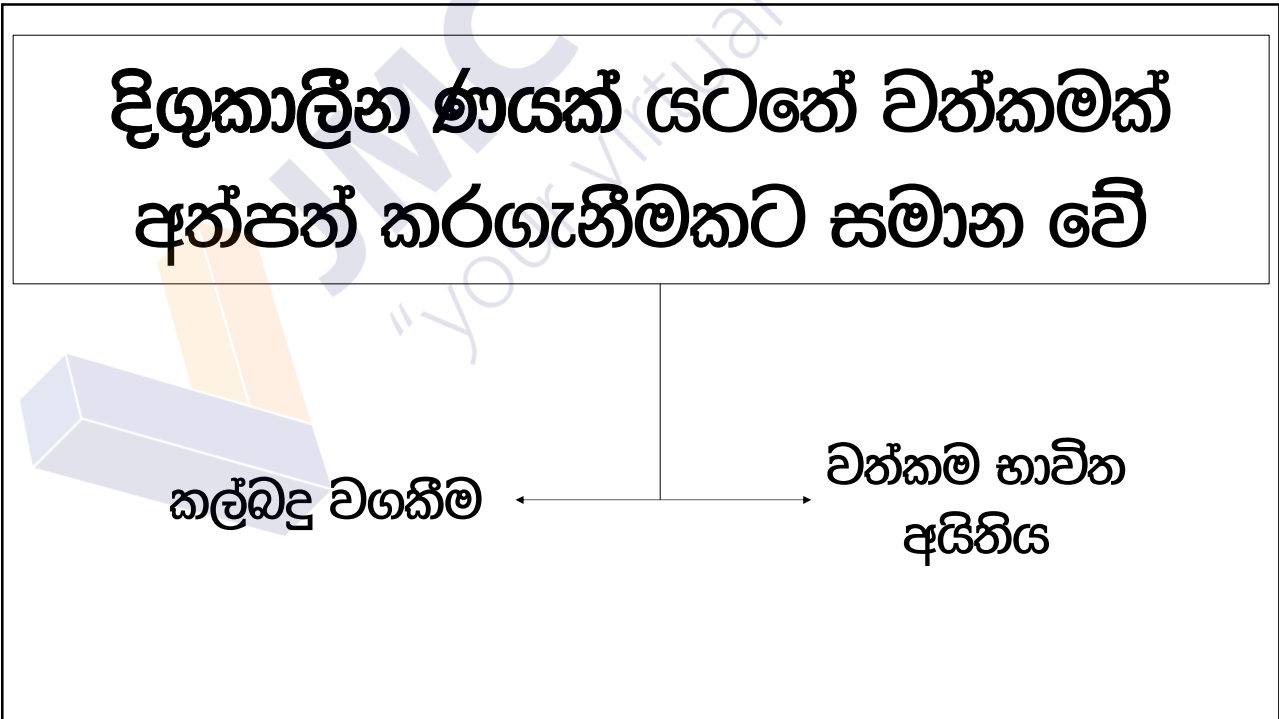
වත්කම	අඩු වටිනාකම් කල්බදුද?
මෝටර් රථය	
කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල	
කාර්යාල පරිගණකය	
තවත් ආයතනයකට උපකල්බදු කර ඇති ඡායා පිටපත් මුද්‍රණ යන්ත්‍රය	
ජංගම දුරකථනය	

20

20

කල්බදු ගිණුම්කරණය
පියවර 03
කල්බදු ගැනුම්කරුගේ පොත් වල ගිණුම්
තැබීම

21

22

කල්බදු වගකීම යනු

කල්බදු ණයහිමියාට

ගෙවීමට බැඳී ඇති අගයේ

වර්තමාන වටිනාකම

“බාච්චි සහිතව - ජීවිත”

23

23

මුදලේ කාල අගය තේරුම් ගමු

රු 100/-ක් අද ලැබෙනවාටද අවුරුද්දකට පසුව ලැබෙනවාටද ඔබ කැමති?

අද ලැබෙනවාට ඔබ කැමති!

- හේතු
1. අද එය ලැබුණොත් ඔබට එය ආයෝජනය කර ආදායමක් උපයා ගත හැකිය
  2. අද රු 100/- කින් ගත හැකි භාණ්ඩ හා සේවා එම මිලටම අවුරුද්දකට පසුව මිලදී ගත නොහැකිය
  3. අද මුදල ලැබුණොත් එය හිඟවීම. අවුරුද්දකට පසුව මුදල ලැබීම අවිනිශ්චිතය

24

එසේ නම් යම් මුදලක් අනාගතයේ ලැබෙන්නේ නම්
 අනිම් වන ආයෝජන ආදායමට - ආවස්ථික පිරිවැය
 මුර්ත අගය පහල යෑමට - උද්ධමනය
 අවිනිශ්චිතතාවට

වන්දියක් ලෙස පොළියක් බලාපොරොත්තු වේ

25

අනාගත මුදල් ප්‍රවාහ තුළ ඇතුළත් පොළිය ඉවත් කිරීම වට්ටම් කිරීම
 ලෙස හඳුන්වයි

$$\text{වට්ටම් සාධකය} = \frac{1}{1 + r^n}$$

r = පොළී අනුපාතය

n = කාලය

26

ප්‍රශ්න 03

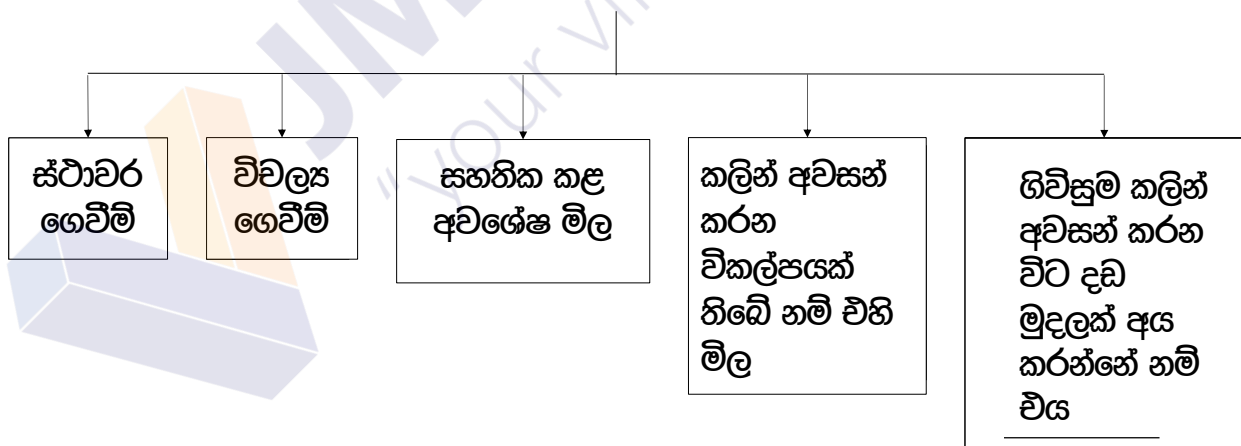
පහත මුදල් ප්‍රවාහයන්ගේ වර්තමාන අගයන් ගණනය කරන්න

(පොළී අනුපාතය 10% යැයි උපකල්පනය කරන්න)

වසර	අනාගත මුදල් ප්‍රවාහය	වට්ටම් සාධකය	වර්තමාන අගය	පොළිය
	A	B	$C = A * B$	$D = A - C$
0	100	1		
1	110	0.91		
2	121	0.83		
3	133	0.75		

27

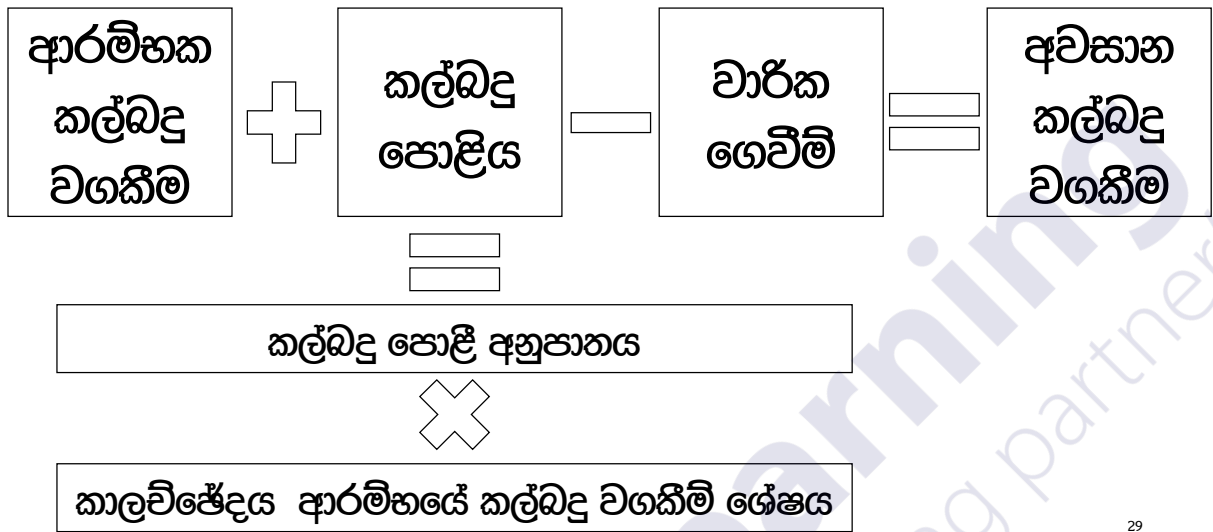
කල්බදු වගකීම මූලික මිණුම්කරණය

28

28

කල්බදු වගකීම පසුකාලීන මිණුම්කරණය

29

29

වත්කම භාවිත අයිතිය යනු

කල්බදු කාලය තුළ

වත්කම පාලනය කිරීමට

කල්බදු ගැනුම්කරුට ලැබෙන

අයිතිය

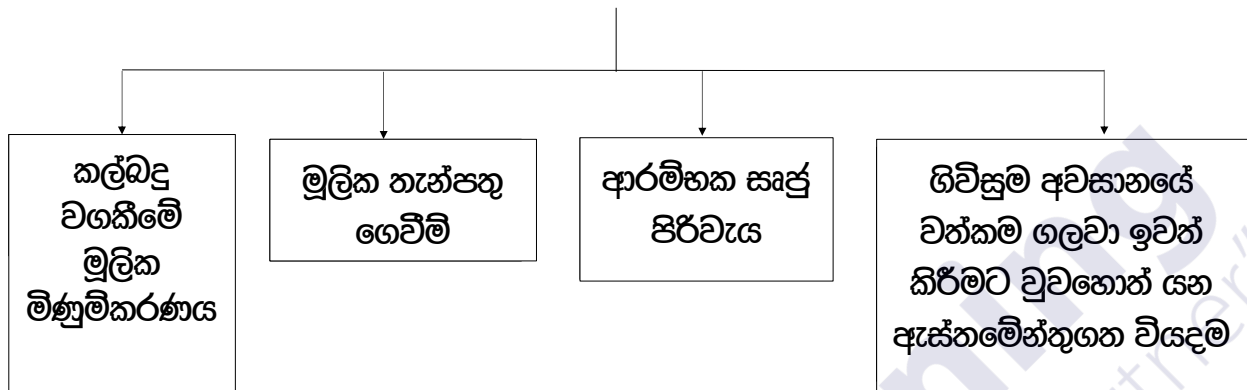
Sandeepa Jayasekera - JMC

30

30

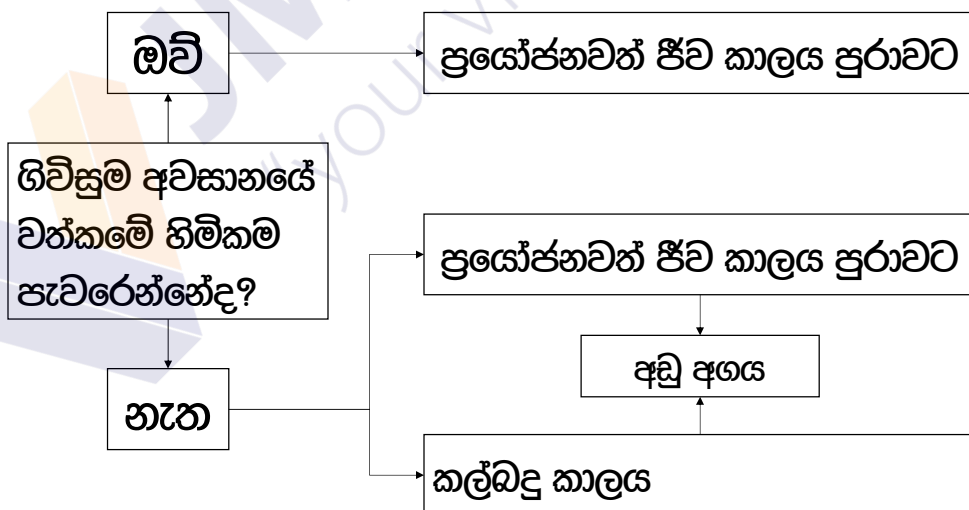
කල්බදු වගකීම මූලික මිණුම්කරණය

31

31

කල්බදු වත්කම් ක්ෂය කිරීමට අදාළ හීතිය

32

32

වත්කම භාවිත අයිතිය පසුකාලීන මිණුම්කරණය

පිරිවැය ආකෘතිය		පුනසාගණන ආකෘතිය	
පිරිවැය	XX	පුනසාගණන අගය	XX
(-) සමුච්චිත ක්ෂය	(X)	(-) පසුකාලීන සමු. ක්ෂය	(X)
(-) සමුච්චිත හානිකරණ අලාභ	(X)	(-) පසුකාලීන සමු. හානිකරණ අලාභ	(X)
ඉදිරි පොත් අගය	XX	ඉදිරි පොත් අගය	XX

33

කල්බදු ගැණුම්කරුවේ පොත්වල ගිණුම් තැබීම	
විස්තරය	ද්විත්ව සටහන
මූලික ගෙවීම	
වත්කම භාවිත අයිතිය ගිණුම	හර
මුදල් ගිණුම	බැර
කල්බදු වගකීම ලෙස හඳුනාගත් අගය	
වත්කම භාවිත අයිතිය ගිණුම	හර
කල්බදු වගකීම් ගිණුම	බැර

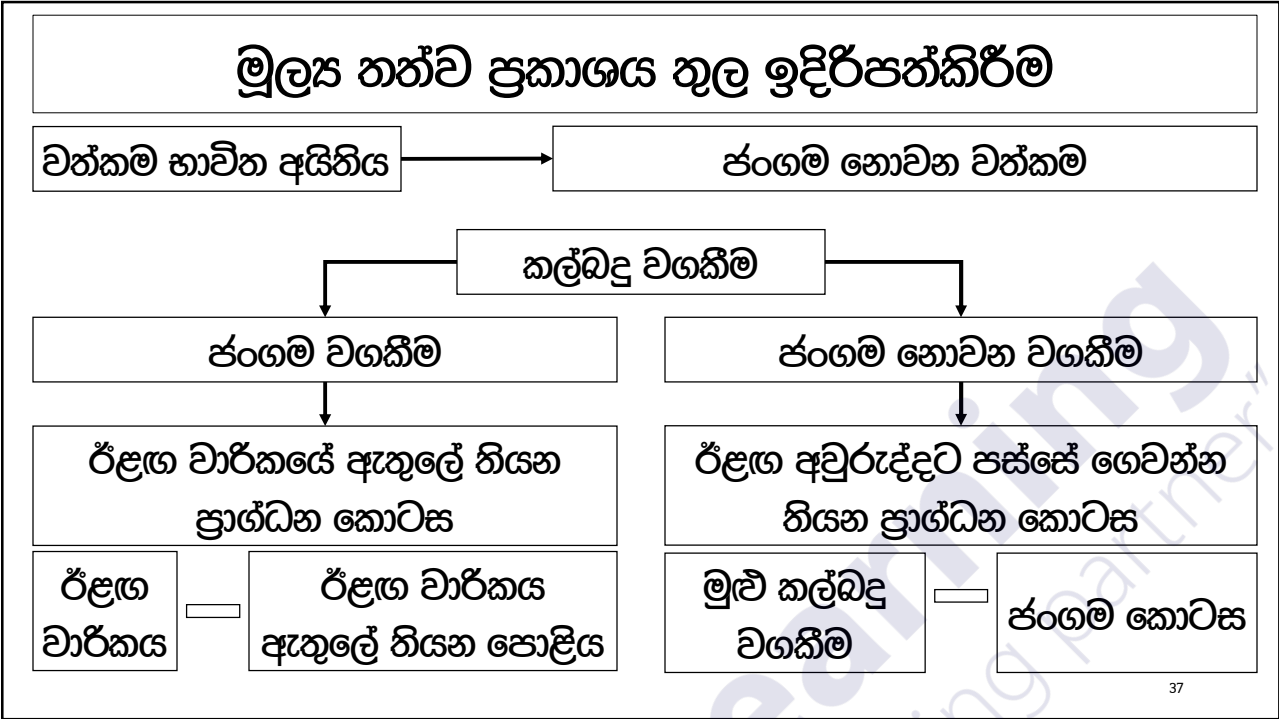
34

කල්බදු ගැණුම්කරුගේ පොත්වල ගිණුම් තැබීම	
විස්තරය	ද්විත්ව සටහන
ආරම්භක සෘජු පිරිවැය ලෙස කරන ගෙවීම	
වත්කම භාවිත අයිතිය ගිණුම	හර
මුදල් ගිණුම	බැර
වාර්ෂික පොලිය	
පොලී වියදම් ගිණුම	හර
කල්බදු වගකීම් ගිණුම	බැර

35

කල්බදු ගැණුම්කරුගේ පොත්වල ගිණුම් තැබීම	
විස්තරය	ද්විත්ව සටහන
කල් බදු වාරික ගෙවීම	
කල්බදු වගකීම් ගිණුම	හර
මුදල් ගිණුම	බැර
වත්කමේ ක්ෂය වීම	
වත්කම භාවිත අයිතිය ගිණුම ක්ෂයවීම් ගිණුම	හර
වත්කම භාවිත අයිතිය ගිණුම සමුච්චිත ක්ෂය ගිණුම	බැර

36

37

38

ප්‍රශ්න 04

සීමා සහිත පීපල්ස් ලීසිං සමාගමෙන් 20X7.04.01 දින සීමිත දිනපාල සමාගම කල්බදු ගිවිසුමක් යටතේ යන්ත්‍රයක් ලබා ගත්තේය. එම ගිවිසුමට අනුව,

කල්බදු කාලසීමාව - වසර 5 කි
 මූලික තැන්පතුව - රු: 200,000

ඉතිරි මුදල වාර්ෂික වාරිකයක් රු: 600,000 බැගින් වාරික 5 කින් ගෙවිය යුතුය. වාරික සෑම වර්ෂයකම අගදී ගෙවිය යුතුය. චලදායී ජීවිත කාලයද අවුරුදු 5 ක් වේ. නොගෙවූ කල්බදු ගෙවීමෙහි වර්තමාන අගය රු. 1,800,000 ක් විය.

පොළී අනුපාතය - 20%

පළමු වාරිකය තුළ ඇතුළත් පොළිය රු.360,000 ක් වන අතර, දෙවන වාරිකය තුළ ඇතුළත් පොළිය රු.312,000 ක් වේ. කල්බදු කාලය අවසානයේ වත්කමේ අයිතිය පැවරෙන්නේ නැත

ඔබ විසින්,

20X8.03.31 දිනෙන් අවසන් වසරෙහි ගිණුම් සටහන් හා ච්ඡිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශය පෙන්වන්න.

39

39

පිළිතුරු 04

ලබා දී තිබෙන තොරතුරු අවබෝධ කරගමු

වසර	මූලික ගෙවීම	කල්බදු වාරික	පොළිය 20%	ණාය කොටස
0	200,000		0	
1		600,000	360,000	240,000
2		600,000	312,000	288,000
3		600,000		
4		600,000		
5		600,000		
එකතුව	200,000	3,000,000	1,200,000	1,800,000

40

40

ද්විතීය සටහන්		
විස්තරය	භර	බැර
මූලික ගෙවීම		
වත්කම භාවිත අයිතිය	200,000	
මුදල්		200,000
කල්බදු වගකීම (ණය ප්‍රාග්ධන කොටස)		
වත්කම භාවිත අයිතිය	1,800,000	
කල්බදු වගකීම		1,800,000
පළමු වාරිකය තුළ ඇතුළත් පොළීය		
කල්බදු පොළීය	360,000	
කල්බදු වගකීම		360,000

41

ද්විතීය සටහන්		
විස්තරය	භර	බැර
පළමු කල්බදු වාරිකය ගෙවීම		
කල්බදු වගකීම	600,000	
මුදල්		600,000
පළමු වර්ෂයේ ක්ෂය		
ක්ෂය	400,000	
ක්ෂය වෙන්කිරීම		400,000

42

ක්ෂය ගණනය කිරීම

ක්ෂය = (ක්ෂය කළ හැකි අගය/චලදායී ජීව කාලය)

ක්ෂය = [(පිරිවැය - සුන්බුන් අගය)/චලදායී ජීව කාලය]

ක්ෂය = [(2,000,000 - 0)/5]

ක්ෂය = 400,000

43

වත්කම භාවිත අයිතිය

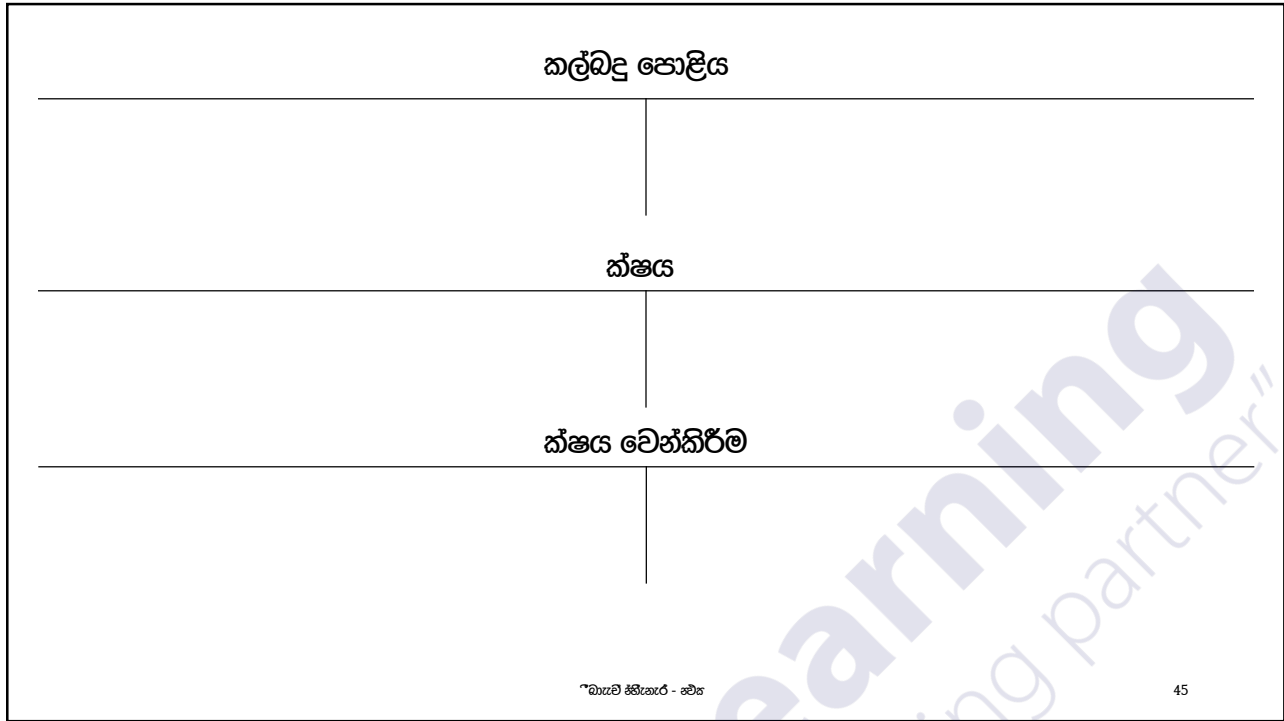
මුදල්

කල්බදු වගකීම

ආර්ථික ජීවිතය - කොටස

44

44

45

ඉදිරිපත් කිරීම	
මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශ උද්ධෘතය	රු
ජංගම නොවන වත්කම්	
වත්කම භාවිත අයිතිය	
ජංගම නොවන වගකීම්	
කල්බදු වගකීම	
ජංගම වගකීම්	
කල්බදු වගකීම	

46

ඉදිරිපත් කිරීම

ලාභාලාභ සහ වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශ උද්ධෘතය	රු
ක්ෂය	
කල්බදු පොළිය	

47

ප්‍රශ්න 05

සීමිත ලක්ෂ්‍යවි සමාගම නිෂ්පාදන යන්ත්‍රයක් කල්බදු ගිවිසුමක් යටතේ සීමිත පිපල්ස් ලිසිං සමාගම හරහා 20X1.04.01 දින අත්පත් කරගත් අතර නොගෙවූ කල්බදු ගෙවීමෙහි වර්තමාන අගය රු.1000,000ක් විය. කල්බදු ගිවිසුමට අනුව 20X1.04.01 දින රු.100,000 ගෙවිය යුතුයි. ඉතිරි වාර්තයක් රු.400,000 ක් බැගින් වූ වාර්ෂික වාර්ත 3 කින් ගෙවා හිම කළ යුතුයි. වාර්ත ගෙවීම සෑම වසරකම අග දින සිදුකළ යුතු අතර වාර්ත මත පොළිය ආරම්භක ණය අගය මත පදනම්ව වාර්ෂිකව 10% බැගින් විය

20X1.04.01 දින යන්ත්‍රය ප්‍රවාහනය සහ සවි කිරීම සඳහා රු.100,000/-ක වියදමක් දරන ලදී කල්බදු කාලය අවසානයේ වත්කමේ අයිතිය පැවරෙන්නේ නැත යන්ත්‍රයේ ඵලදායී ජීවිත කාලය වර්ෂ 4 කි.

ඔබ විසින්,

සීමිත ලක්ෂ්‍යවි සමාගමේ 20X1/20X2 වර්ෂයට අදාළ ගිණුම් සටහන් හා 20X2.03.31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශයේ උදාහරණයක් පෙන්වන්න.

48

48

පිළිතුරු 05

ලබා දී තිබෙන තොරතුරු අවබෝධ කරගමු

වසර	මූලික ගෙවීම	කල්බදු වාරික	සොළිය 10%	ණය ප්‍රාග්ධන කොටස
0	100,000			
1		400,000	$1,000,000 \times 10\%$ 100,000	$400,000 - 100,000$ 300,000
2		400,000	$(1,000,000 - 300,000) \times 10\%$ 70,000	$400,000 - 70,000$ 330,000
3		400,000		
එකතුව	100,000	1,200,000	200,000	1,000,000

49

ද්විත්ව සටහන්

විස්තරය	හර	බැර
මූලික ගෙවීම		
වත්කම භාවිත අයිතිය	100,000	
මුදල්		100,000
ආරම්භක සෘජු වියදම්		
වත්කම භාවිත අයිතිය	100,000	
මුදල්		100,000
කල්බදු වගකීම (ණය ප්‍රාග්ධන කොටස)		
වත්කම භාවිත අයිතිය	1,000,000	
කල්බදු වගකීම		1,000,000

50

ද්විත්ව සටහන්

විස්තරය	හර	බැර
පළමු වාර්තය තුළ ඇතුළත් පොළීය		
කල්බදු පොළීය	100,000	
කල්බදු වගකීම		100,000
පළමු කල්බදු වාර්තය ගෙවීම		
කල්බදු වගකීම	400,000	
මුදල්		400,000
පළමු වර්ෂයේ ක්ෂය		
ක්ෂය	400,000	
ක්ෂය වෙන්කිරීම		400,000

51

ක්ෂය ගණනය කිරීම

ඊටිසුම අවසානයේ වත්කමේ අයිතිය පැවරෙන්නේ හැන ඒ අනුව වත්කමේ චලදායී ජීව කාලය වන අවුරුදු 04 සහ කල්බදු කාලය වන අවුරුදු 03 යන දෙකෙන් අඩු අගය වන කල්බදු කාලයට ක්ෂය කරන ලදී

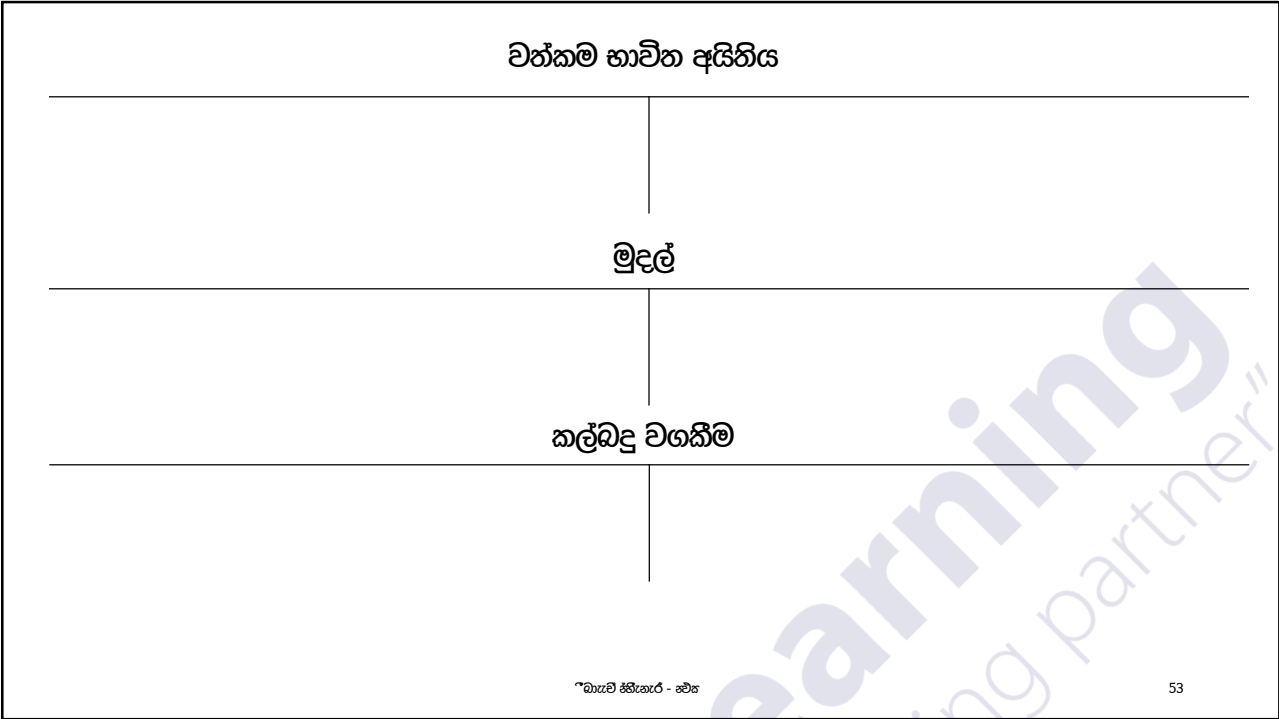
ක්ෂය = (ක්ෂය කළ හැකි අගය/කල්බදු කාලය)

ක්ෂය = [(පිරිවැය - සුන්බුන් අගය)/කල්බදු කාලය]

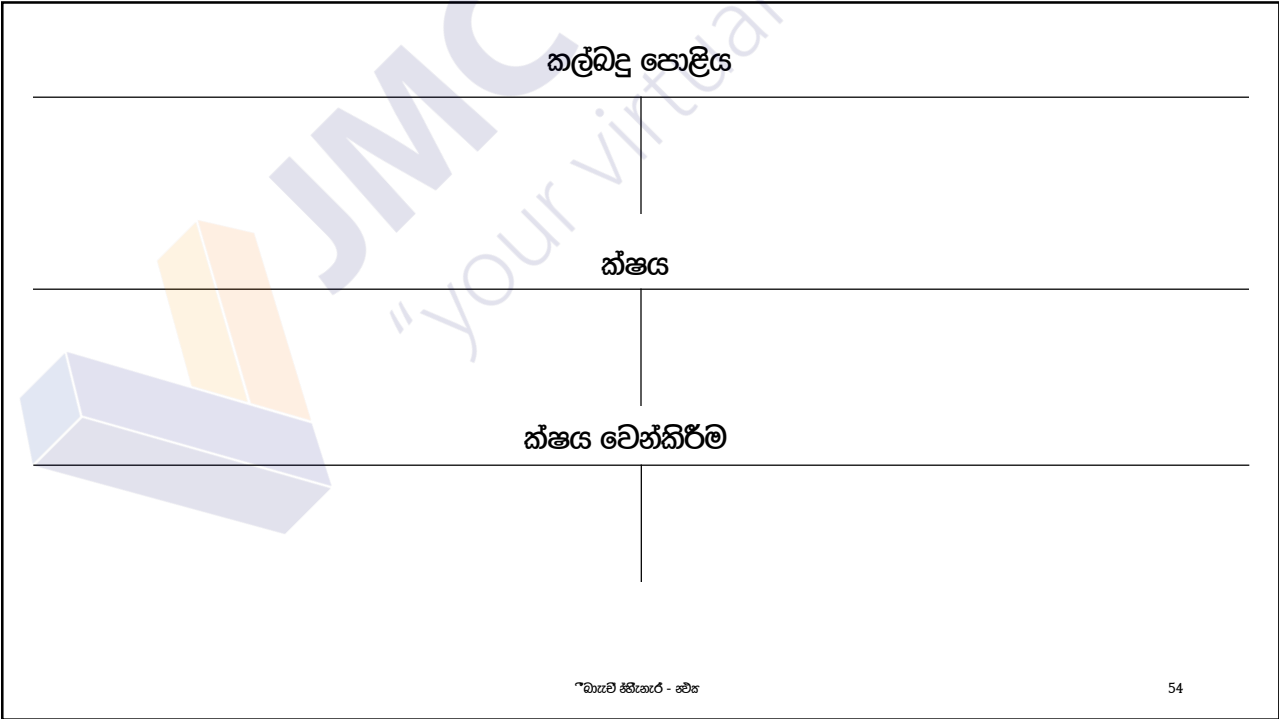
ක්ෂය = [(1,200,000 - 0)/3]

ක්ෂය = 400,000

52

53

54

ඉදිරිපත් කිරීම	
මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශ උද්ධෘතය	රු
ජංගම නොවන වත්කම්	
වත්කම භාවිත අයිතිය	
ජංගම නොවන වගකීම්	
කල්බදු වගකීම	
ජංගම වගකීම්	
කල්බදු වගකීම	

55

ඉදිරිපත් කිරීම	
ලාභාලාභ සහ වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශ උද්ධෘතය	රු
ක්ෂය	
කල්බදු සොළිය	

56

ප්‍රශ්න 06

සීමාසහිත කේසර සමාගම විසින් කල්බදු පදනමක් යටතේ යන්ත්‍රයක් ලබාගන්නා ලදී 20X1.04.01 දින මූලික ගෙවීමක් ලෙස රු 200,000/-ක් ගෙවන ලදී ඉතිරිය රු 400,000/- බැගින් වන වාර්ත 03 කින් ගෙවීමට එකඟ විය හොඳී අනුපාතය 10%කි.

වට්ටම් සාධක පහත පරිදි වේ

01 වසර 0.91

02 වසර 0.83

03 වසර 0.76

යන්ත්‍රයේ ඵලදායී ජීව කාලය අවුරුදු 2ක් වේ. ගිවිසුම අවසානයේ යන්ත්‍රයේ අයිතිය මාරු නොවේ. සමාගම විසින් යන්ත්‍රය සඳහා ප්‍රතසාගණන ආකෘතිය භාවිතා කරයි. 20X2.03.31 දිනට යන්ත්‍රය ප්‍රතසාගණන කරන ලද අතර ප්‍රතසාගණන වටිනාකම රු.800,000/-ක් විය.

ඔබ විසින් ඉහත ගනුදෙනුව 20X2/03/31 දිනට මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශය තුළ සහ 20X1/X2 වර්ෂයේ ලාභාලාභ ගිණුම තුළ හිරුපණය කළ යුතු ආකාරය දක්වන්න

57

57

පිළිතුරු 06

නොගෙවූ කල්බදු ගෙවීමේ වර්තමාන අගය ගණනය කරමු

වසර	අනාගත මුදල් ප්‍රවාහ	වට්ටම් සාධකය	වර්තමාන අගය
1	400,000	0.91	364,000
2	400,000	0.83	332,000
3	400,000	0.75	304,000
එකතුව	1,200,000		1,000,000

58

58

පිළිතුරු 06

ලබා දී තිබෙන තොරතුරු අවබෝධ කරගමු

වසර	මූලික ගෙවීම	කල්බදු වාරික	පොළිය 10%	ණය කොටස
0	200,000			
1		400,000	1,000,000X10% 100,000	400,000-100,000 300,000
2		400,000	(1,000,000- 300,000)X10% 70,000	400,000-70,000 330,000
3		400,000		
එකතුව	200,000	1,200,000	200,000	1,000,000

59

ද්විත්ව සටහන්

විස්තරය	හර	බැර
මූලික ගෙවීම		
වත්කම භාවිත අයිතිය	200,000	
මුදල්		200,000
කල්බදු වගකීම (ණය ප්‍රාග්ධන කොටස)		
වත්කම භාවිත අයිතිය	1,000,000	
කල්බදු වගකීම		1,000,000
පළමු වාරිකය තුළ ඇතුළත් පොළිය		
කල්බදු පොළිය	100,000	
කල්බදු වගකීම		100,000

60

ද්විතීව සටහන්

විස්තරය	හර	බැර
පළමු කල්බදු වාර්තය ගෙවීම		
කල්බදු වගකීම	400,000	
මුදල්		400,000
පළමු වර්ෂයේ ක්ෂය		
ක්ෂය	600,000	
ක්ෂය වෙන්කිරීම		600,000
ප්‍රත්‍යාගණන වත්කමේ සමුච්චිත ක්ෂය වත්කම් ගිණුමට මාරු කිරීම		
ක්ෂය වෙන්කිරීම	600,000	
වත්කම භාවිතා කිරීමේ අයිතිය		600,000

61

ද්විතීව සටහන්

විස්තරය	හර	බැර
ප්‍රත්‍යාගණන ලාභය ගිණුම්ගත කිරීම		
වත්කම භාවිතා කිරීමේ අයිතිය	200,000	
ප්‍රත්‍යාගණන සංචිත ගිණුම (වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම් හරහා)		200,000

62

ක්ෂය ගණනය කිරීම

ගිවිසුම අවසානයේ වත්කමේ අයිතිය පැවරෙන්නේ නැත ඒ අනුව වත්කමේ චලදායී ජීව කාලය වන අවුරුදු 02 සහ කල්බදු කාලය වන අවුරුදු 03 යන දෙකෙන් අඩු අගය වන චලදායී ජීව කාලයට ක්ෂය කරන ලදී

$$\text{ක්ෂය} = (\text{ක්ෂය කළ හැකි අගය} / \text{චලදායී ජීව කාලය})$$

$$\text{ක්ෂය} = [(300,000 - \text{සුන්බුන් අගය}) / \text{චලදායී ජීව කාලය}]$$

$$\text{ක්ෂය} = [(1,200,000 - 0) / 2]$$

$$\text{ක්ෂය} = 600,000$$

63

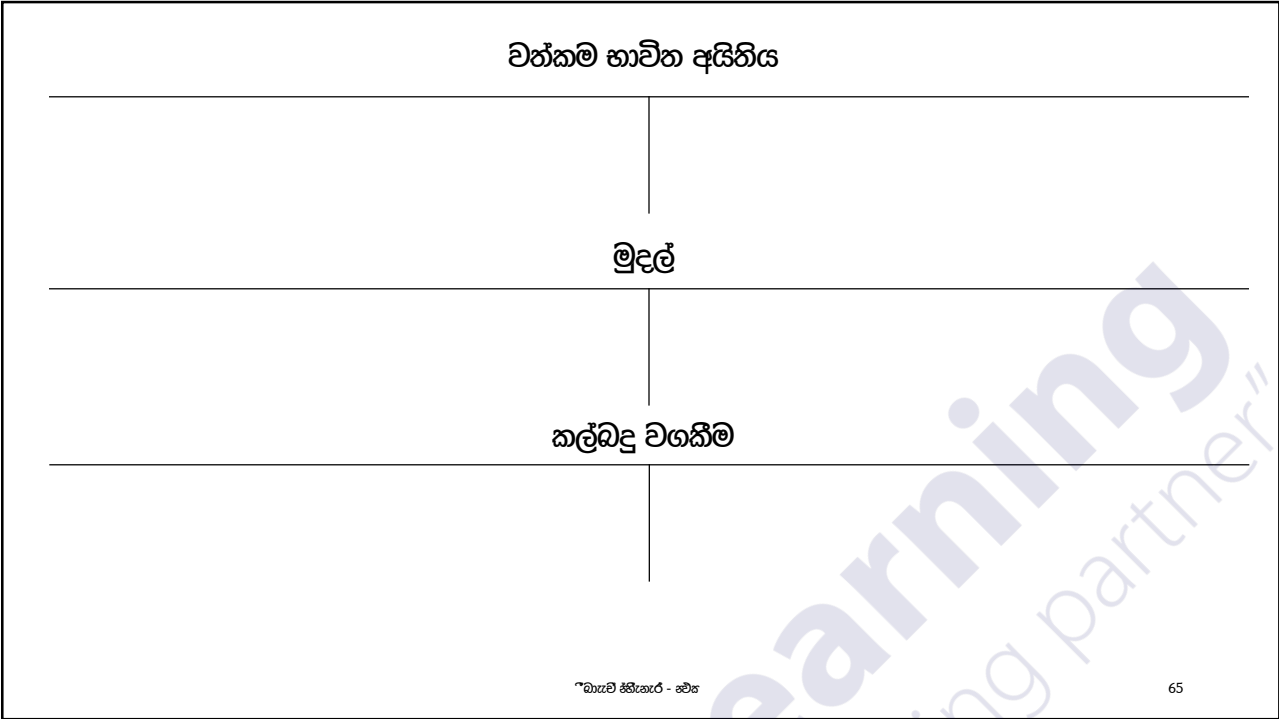
ප්‍රතසාගණන ලාභය හෝ අලාභය ගණනය කිරීම

ප්‍රතසාගණන අගය		800,000
(-) 20X2 03 31 දිනට වත්කමේ ධාරණ අගය		
වත්කම භාවිතා කිරීමේ අයිතිය පිරිවැය	1,200,000	
(-) සමුච්චිත ක්ෂය	(600,000)	(600,000)
ප්‍රතසාගණන ලාභය		200,000

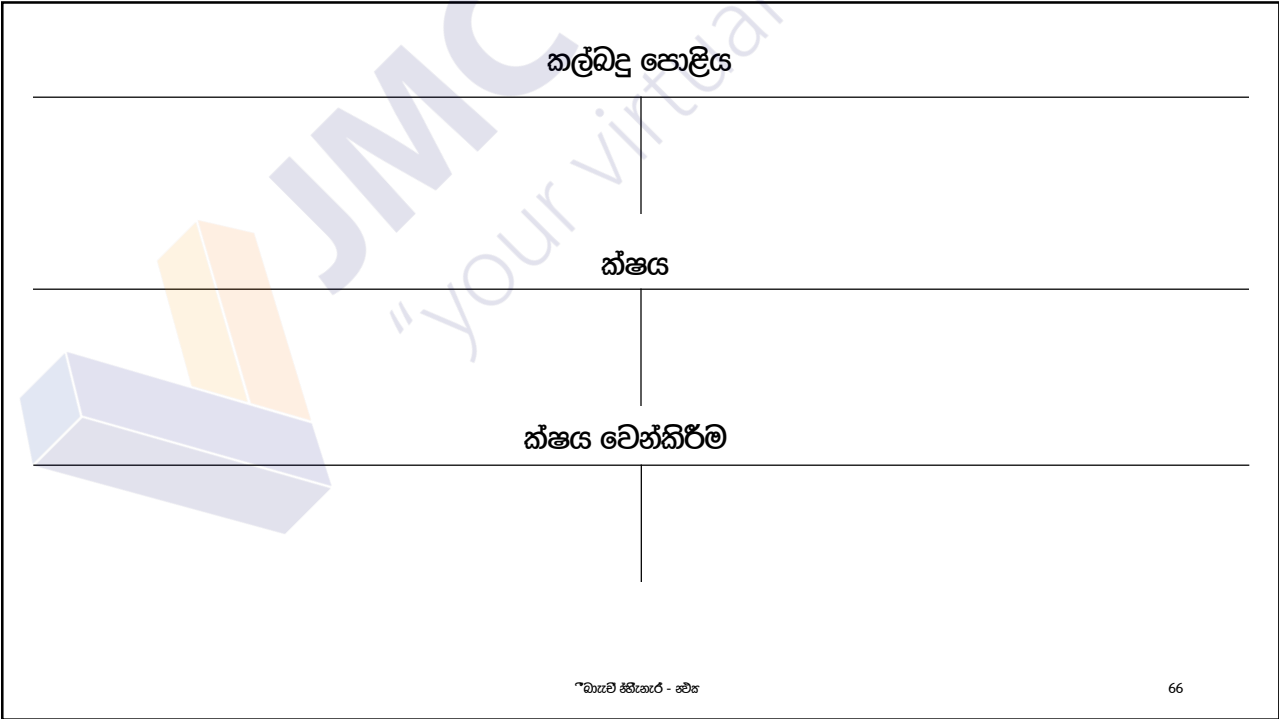
ප්‍රතසාගණන ලාභය ගිණුම්ගත කිරීම

මෙම වත්කමට අදාළව පෙර වර්ෂයක ප්‍රතසාගණන අලාභ නොමැති බැවින් සමස්ත ලාභය වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශය හරහා ප්‍රතසාගණන සංචිතය තුළ හඳුනාගත යුතුය

64

65

66

ප්‍රත්‍යාගණන සංවිනය

"ඔබේ සහකාර - ජීවිත"

67

67

ඉදිරිපත් කිරීම

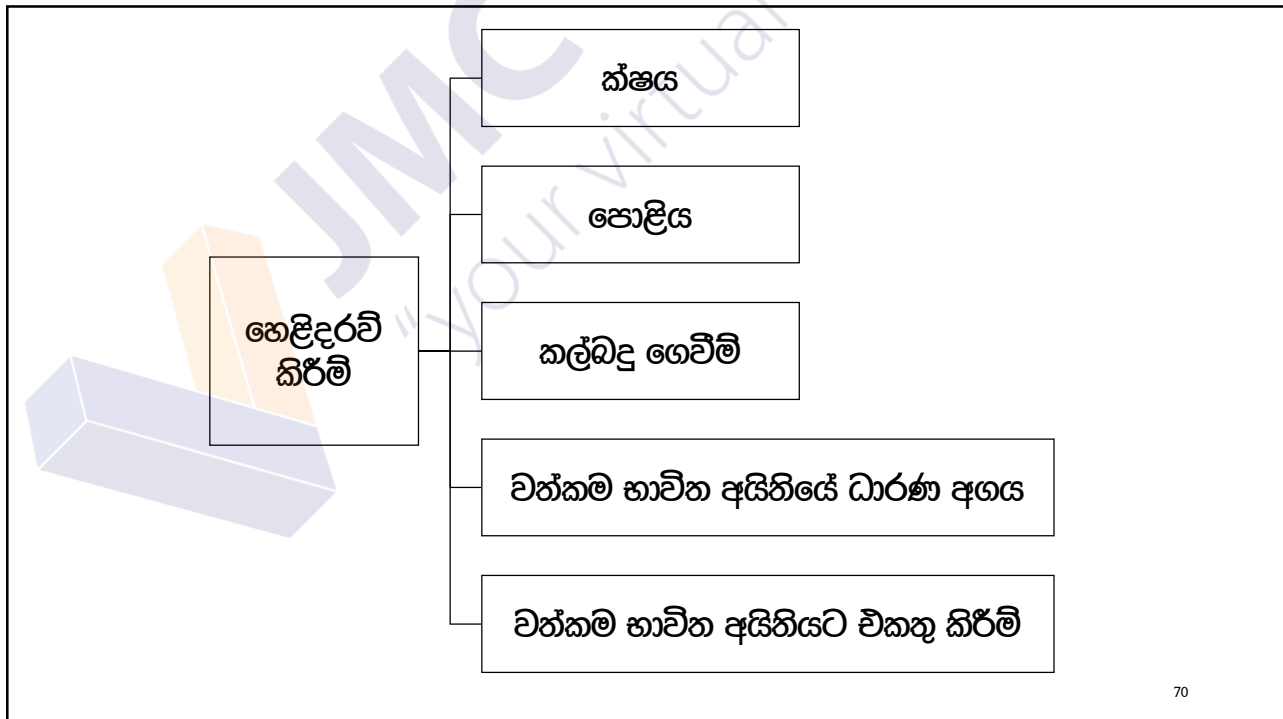
මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශ උද්ධෘතය	රු
ජංගම නොවන වත්කම්	
වත්කම භාවිත අයිතිය	
හිමිකම්	
ප්‍රත්‍යාගණන සංවිනය	
ජංගම නොවන වගකීම්	
කල්බදු වගකීම	
ජංගම වගකීම්	
කල්බදු වගකීම	

68

ඉදිරිපත් කිරීම

ලාභාලාභ සහ වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශ උද්ධෘතය	රු
ලාභාලාභ ගිණුම	
ක්ෂය	
කල්බදු පොළිය	
වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශය	
ප්‍රත්‍යාගණන ලාභය	

69

70

70

AAT නෙවෙහි අදියර මූලය වාර්තාකරණය

Sandeepa Jayasekera

B.Sc. (Acct.) Hons. Gold Medal Winner, ACA, SAT, ACMA (UK), CGMA (UK), CA Prize Winner for AFR subject in Strategic Level II, CA First in Order of Merit Prize Winner in CAB II Level, CIMA Strategic Level Aggregate Prize Winner, Reading for MBA (PIM-SJP).

SLFRS 16 - කල්බදු දෙවන කොටස SLFRS 16 – Leases Part 02

කල්බදු දීමනාකරුගේ පැත්තෙන් ගිණුම තැබීම

3

කල්බදු දීමනාකරුගේ පැත්තේදී කල්බදු වර්ග දෙකකට වෙන් කෙරේ

වත්කමේ අයිතිය මත ඇතිවන අවදානම
ප්‍රතිලාභ සියල්ලම පාහේ කල්බදු ගැනුම්කරුට
පැවරේ ද?

ඔව්

මූල්‍ය කල්බදු

නැත

මෙහෙයුම් කල්බදු

4

මොනවාද මේ අවදානම් සහ ප්‍රතිලාභ?

අවදානම්	ප්‍රතිලාභ
<ul style="list-style-type: none"> • ඉල්ලුමේ අඩුවෙලා එන අලාභ • තාක්ෂණික යල්පැනීමි • නඩත්තු අළුත්වැඩියා • වත්කම මත ගෙවන බදු 	<ul style="list-style-type: none"> • වත්කම පාවිච්චි කරලා උපයන ලාභ • වත්කම විකුණලා උපයන ලාභ • වත්කමේ අනාගත වෙළඳපොල මිල ඉහළ යාම • බදු ප්‍රතිලාභ

5

මූල්‍ය කල්බද්ද මෙහෙයුම් කල්බදු ද
කියලා වර්ගීකරණය

6

7

මෙහෙයුම් කල්බදු ගිණුම් නැඩීම

කල්බදු මුදල් ලැබීම් අදාල ප්‍රතිලාභ නිරූපනය වන ක්‍රමවත් පදනමක් මත (සරල මාර්ග) කල්බදු ආදායම හඳුනාගත යුතුය .

8

මූල්‍ය කල්බදු ගිණුම් තැබීම

පියවර 01 - වත්කමේ ධාරණ අගය ඉවත් කිරීම

පියවර 02 - කල්බද්දේ ශුද්ධ ආයෝජනය හඳුනා ගැනීම

පියවර 03 - වත්කමේ ධාරණ අගය සහ කල්බද්දේ ශුද්ධ ආයෝජනය අතර වෙනස විකුණුම් ලාභයක් ලෙස සැලකීම

පියවර 04 - කාලය ගතවීමත් සමඟ පොලී ආදායම හඳුනා ගැනීම

9

9

මොකද්ද කල්බද්දේ ශුද්ධ
ආයෝජනය කියන්නේ?

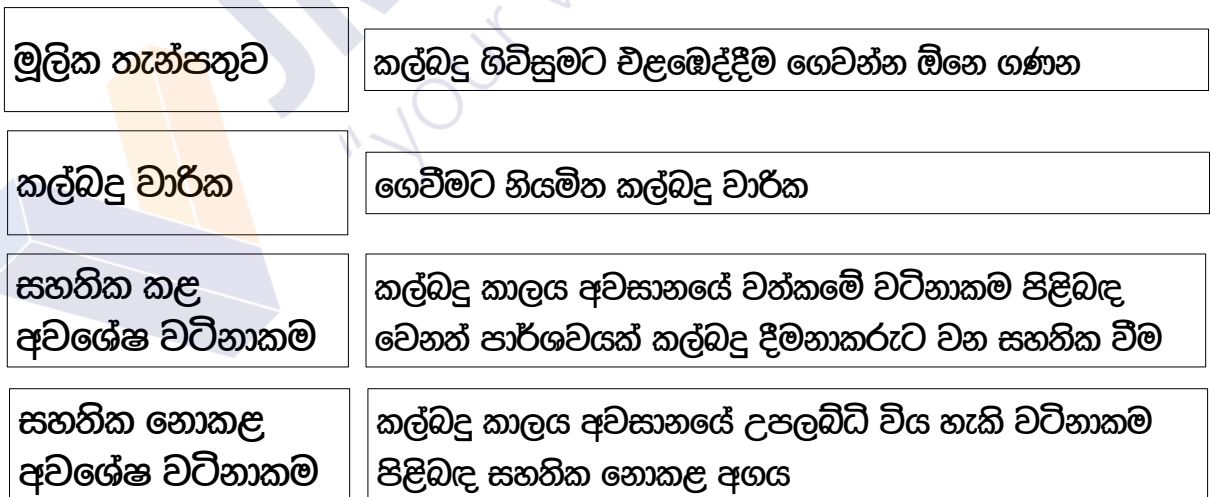
10

කල්බද්දේ දළ ආයෝජනය කල්බද්දේ ව්‍යංග පොළී අනුපාතයෙන් වට්ටම් කරාට පස්සේ ලැබෙන වටිනාකම

11

කල්බද්දේ දළ ආයෝජනය කියලා කියන්නේ

12

12

උදාහරණ

කල්බදු කාලයට අවසානයේ වත්කමේ අවශේෂ වටිනාකම රු. 50,000 ක් යැයි කල්බදු දීමනාකරු අපේක්ෂා කරයි. අවශේෂ අගයෙන් රු. 30,000 ක් සඳහා ඇපකරයක් කල්බදු දීමනාකරු සපයයි. එසේනම් සහතික කල අවශේෂ වටිනාකම රු. 30,000 ක් වන අතර සහතික නොකල අවශේෂ වටිනාකම රු. 20,000 ක් වේ.

13

13

ද්විත්ව සටහන්

කල්බද්දේ ශුද්ධ ආයෝජනය හඳුනා ගැනීම

කල්බද්දේ ශුද්ධ ආයෝජනය   හර

වත්කම් ගිණුම   බැර

ලාභාලාභ ගිණුම   හර/බැර

පොලී ආදායම (කල්බදු වගුව තුලින් ගණනය කෙරේ)

කල්බද්දේ ශුද්ධ ආයෝජනය   හර

පොලී අදායම   බැර

14

14

ද්විත්ව සටහන්

කල්බදු වාරික ගෙවීම

මුදල්   හර
කල්බද්දේ ශුද්ධ ආයෝජනය   බැර

ඉදිරිපත් කිරීම

කල්බද්දේ ශුද්ධ ආයෝජනයේ ඊළඟ වාරිකය තුළ ඇතුළත් ප්‍රාග්ධන කොටස ජංගම වත්කමක් ලෙසත් ඉතිරිය ජංගම නොවන ලෙසත් හඳුනාගත යුතුය.

15

15

කල්බදු සඳහා ගිණුම් තැබීමේදී අපට කල්බදු ක්‍රමක්ෂය වගුවක් වුවමනා වේ පහත දැක්වෙන්නේ එම වගුවේ ආකෘතියයි

වර්ෂය	ආරම්භක ශුද්ධ ආයෝජනය	සොළිය	කල්බදු ලැබීම්	ප්‍රාග්ධන නැවත ලැබීම්	අවසාන ශුද්ධ ආයෝජනය
A	B	$C = B \times r\%$	D	$E = D - C$	$F = B - E$

16

ප්‍රශ්න 01

ජාතික සමාගම සිය යන්ත්‍රයක් වර්ෂ 05 ක කාලයක් සඳහා කල්බද්දට ලබාදෙන ලදී. ගිවිසුම යටත් ජාතිකව සෑම වසරක් අවසානයේදීම රු. 25,000 ක් ලැබේ. යන්ත්‍රයේ අවශේෂ වටිනාකම රු. 20,000 ක් යැයි අපේක්ෂා කරයි. ජාතික විසින් අවශේෂ වටිනාකම සඳහා රු. 12,000 ක් ඇපකරයක් ලබා දී ඇත. කල්බද්දේ වසංගත පොලී අනුපාතය 12.542% කි. උපකරණවල ධාරණ අගය රු. 50,000 ක

17

17

ප්‍රශ්න 01

1. කල්බද්දේ දළ ආයෝජනය ගණනය කරන්න.
2. කල්බද්දේ ශුද්ධ ආයෝජනය ගණනය කරන්න. (කල්බදු වගුව තුලින්)
3. නොඉපයු මූල්‍ය ආදායම ගණනය කරන්න.
4. විකුණුම් ලාභය හෝ අලාභය ගණනය කරන්න.
5. පළමු වසරේ ද්විත්ව සටහන් T ගිණුම තුලින් දක්වන්න.
6. පළමු වර්ෂය අවසානයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශ උද්ධෘතයන් දක්වන්න.

18

18

පිළිතුරු 01

පිළිතුරු 01

පිළිතුරු 01

21

ප්‍රශ්න 02

සසිඳු සමාගම තම වෘත්තීය රටීයට කල්බදු පහසුකමක් යටතේ වසර 5 ක කාලයක් සඳහා ලබා දී ඇත. වාහනයේ චලදායී ජීව කාලය ද වසර 5 ක් වූ අතර ධාරණ අගය රු. මිලියන 5 ක් විය. කල්බද්දේ වසාංග පොලී අනුපාතය 10% ක් විය. සෑම වසරකම අගදී වාරික ගෙවනු ලැබේ.

අවශේෂ වටිනාකමක් නැතැයි උපකල්පනය කරන්න. වත්කමේ සාධාරණ අගය රු. මිලියන 6 ක් වේ.

22

ප්‍රශ්න 02

1. මෙය මූල්‍ය කල්බද්දක් ද මෙහෙයුම් කල්බද්දක් ද යන්න සඳහන් කරන්න.
2. කල්බදු වාර්තයක වටිනාකම ගණනය කරන්න.
3. කල්බදු වගුව පිළියෙල කරන්න.
4. වත්කම් විකුණුම් ලාභය / අලාභය ගණනය කරන්න.
5. T ගිණුම් තුලින් පළමු වර්ෂයේ ගිණුම දක්වන්න.
6. පළමු වසර සඳහා මූල්‍ය ප්‍රකාශ උද්ධෘතයන් දක්වන්න.

23

23

පිළිතුරු 02

“ඔබගේ ජීවිතයේ - සමඟ”

24

24

පිළිතුරු 02

ඉබාඩ් ජිනාහර් - ජාතික

25

25

පිළිතුරු 02

ඉබාඩ් ජිනාහර් - ජාතික

26

26